

Algemene Beschouwing 2011

Voorzitter,

De begroting 2012-2015. We zitten alweer op de helft van deze bestuursperiode. Een periode die zich vooral kenmerkt door recessie en bezuinigingen.

We hebben in Emmen te maken met een forse tegenwind. Vooral als gevolg van de financieel-economische situatie in Europa en de Wereld. En de bezuinigingen bij het Rijk en de Provincie. Die nu op de Gemeente afkomen.

Beter laat dan nooit, Voorzitter. Want het vorige PvdA/CDA-Kabinet heeft er destijds voor gekozen de bezuinigingen voor zich uit te schuiven. In een poging zo de eerste klappen van de crisis op te vangen. Maar daardoor is de nationale schuldenlast de laatste paar jaar zorgwekkend gegroeid.

Op dit moment bedraagt deze 400 miljard. En daar komt - ook nu nog - elke dag 1 miljoen bij. En elk jaar zijn we 11 miljard kwijt alleen al aan rente. Dus de 18 miljard bezuinigingen van deze nieuwe regering zijn bittere noodzaak. Bittere noodzaak, willen we de belangrijkste verworvenheden in dit land overeind te houden. Wie de noodzaak daarvan niet inziet is óf onverantwoord bezig óf weet niet waarover hij het heeft.

Deze bezuinigingen leiden ook in Emmen tot forse tekorten. Vooral in het sociaal domein. Dat maakt, dat we op een nieuwe manier naar dit sociaal domein moeten kijken. Niet een beetje ombuigen. Niet een beetje terugschroeven. Niet een beetje bijschaven. Niet een beetje inkrimpen.

Als dat zou werken, dan hadden we de problemen al lang opgelost. Nee, zachte heelmesters maken stinkende wonden. Voordat deze wond gaat etteren zullen we anders moeten kijken. Anders moeten reageren. Anders moeten beslissen.

Voorzitter,

Is het wel zo sociaal om de zwakkeren uit te sluiten? Af te zonderen? In de pakken? Dood te knuffelen? Te smoren in zorg en voorzieningen? Doe je daarmee niet een voortdurend appel op hun zwakte? Een beroep op wat ze niet kunnen?

Is het niet beter om uit te gaan van hun sterkte? Om een beroep te doen op hun kracht? Te stimuleren in wat ze wel kunnen? In plaats van te beperken in wat ze niet kunnen?

Maar dat vereist durf, Voorzitter, om het woord DAADKRACHT niet te noemen. Dat vereist visie, een nieuwe manier van kijken. Het vereist ook een verziende blik. Om óver individuele gevallen heen te kijken. Want we kennen allemaal wel een oud omaatje, een afgekeurde arbeidsongeschikte, een gehandicapte jongere of een ander schrijnend geval. Maar daar hebben we het niet over.

Nee, laat daar geen misverstand over bestaan. Wie echt hulp nodig heeft, die moet alle mogelijke hulp krijgen. Daar mag niet, daar mag nooit op bezuinigd worden. Sterker nog, we hebben de dure plicht om onze voorzieningen overeind te houden voor de mensen die het echt nodig hebben.

Dat betekent minder zorg voor degene die het minder nodig heeft. Zodat we meer kunnen zorgen voor degene die het meer nodig heeft. Liberaal, Voorzitter, is pas echt sociaal. Gaat uit van kracht, niet van zwakte. Gaat uit van mogelijkheden, niet van onmogelijkheden. Gaat uit van kansen, niet van problemen.

Daarnaast, Voorzitter, zullen we af moeten van een overheid die altijd, overal, elke keer weer, voor iedereen, op elke manier wil klaarstaan. Je moet het niet willen. Het ontnemt mensen hun eigen verantwoordelijkheid. Het houdt mensen klein, het maakt ze niet groot. Nog even los van het feit dat we ons die weelde niet kunnen veroorloven. Zelfs al zouden we het willen, dan zouden we het niet eens meer kunnen. Waar moeten we het geld vandaan halen?

Voorzitter,

Als ik de oud VVD-voorman Frits Bolkestein mag citeren: democratie is niet voor bange mensen. Democratie is voor mensen met durf en visie. Laten we de moed hebben om te veranderen. Nu dat het kan, nu dat het moet.

Innovatie van beleid, klant gericht werken. Meer faciliteren, meer activeren. Een groter beroep op eigen verantwoordelijkheid. Uitgaan van wat mensen kunnen in plaats van wat ze niet kunnen. Dat zullen de belangrijkste uitgangspunten moeten zijn. Uitgangspunten waar wij als VVD grote voorstanders van zijn.

Voorzitter,

De Gemeente Emmen zal voor het 2de achtereenvolgende jaar een bezuinigingsoperatie moeten doorvoeren. Om opnieuw € 17 miljoen te besparen. De VVD is voorstander van deze bezuinigingen. Omdat het bitter noodzakelijk is.

Ook al, omdat voor de VVD het aanvullen van de tekorten vanuit de reserves geen optie is. Daar hebben wij tijdens de Algemene Beschouwing van 2010 en de Behandeling van de Kadernota 2011 geen enkel misverstand over laten bestaan.

Bezuinigen. Maar ook investeren. Hoe tegenstrijdig dat ook klinkt. Investeren in de kracht van Emmen: Investeren in datgene wat kansrijk is. Vandaar onze steun voor het Atalantaproject. Gerichte investeringen in de Emmense economie. Zoals in de ontwikkeling van het cluster polymeren, de vezelchemie, de energiecluster en Dryport.

En, wat de VVD betreft, nog meer investeren in kleine ondernemingen, starters en ZZP-ers. Want dat zijn de toekomstige trekkers van de lokale economie. De VVD wil dus hoe dan ook niet bezuinigen op Economie. Het College heeft op dat punt goed geluisterd naar de VVD bij de behandeling van de Kadernota 2011.

Het nieuwe inkoop en aanbestedingsbeleid is vanaf januari 2010 in werking. Graag zou de VVD een evaluatie van dit beleid zien. Zijn we op de goede weg, zijn er nog aanpassingen mogelijk om onze gemeentelijke aanbestedingen zoveel mogelijk in Z-O Drenthe neer te laten dalen.

Voorzitter,

We kunnen er niet omheen. De VVD wil nogmaals een kritische noot plaatsen bij de opzet van de begroting. Prachtige teksten, goed verwoord, daar niet van. Centimeters dik, toe maar. Maar niet echt overzichtelijk. Laat staan inzichtelijk. Willen we, bij wijze van voorbeeld, in één oogopslag de begroting van 2012 en volgende jaren zien, dan kunnen we in de inhoudsopgave lang zoeken. Het staat er niet eens in.

Na 223 bladzijden bladeren, kom je eindelijk bij bladzijde 224. En kijk eens aan. Daar staat warempel het overzicht van de baten en lasten van de primitieve begroting en het meerjarenperspectief.

En dat is toch waar het vandaag over gaat. Is er een sluitende begroting? Wat gaan we bezuinigen? Wat is ons meerjarenperspectief? Dat mag je dan toch terug kunnen vinden in de inhoudsopgave?

Voorzitter,

Dan de mening van de VVD over de bezuinigingsvoorstellen:

De grootste pijn ligt in het sociale domein. Dat moge duidelijk zijn. Maar daarover zijn wij in juni al voldoende duidelijk geweest. De VVD prefereert de warmte van een baan boven de kilte van een uitkering.

In het bezuinigingsvoorstel wordt fors gekort op het budget WWB-werkdeel. Uit de tekst hebben we geconcludeerd dat er voorstellen zijn ontwikkeld. Over hoe deze bezuiniging concreet kan worden ingevuld.

Wellicht kan de wethouder daarover een tip van de sluier oplichten.

Voorzitter,

Opnieuw worden er een groot aantal 'kleine' bezuinigingen voorgesteld. Met een gering tot zeer gering effect. Maar wel met een hinderlijke lastenverzwaring voor onze inwoners. Bijvoorbeeld:

- **kostenverhoging rijbewijs**

Met ingang van juli a.s. wordt dit gemaximeerd naar € 37,05. Waarom dan - voor nota bene een half jaar - toch deze verhoging? Een slecht signaal, wat de VVD betreft

- **kostenverhoging zwemkaartje**

Kan de wethouder aangeven of hier ook rekening is gehouden met een te verwachten daling van het aantal bezoekers?

Een aantal bezuinigingen is vorig jaar al besproken. En van een besluit van deze gemeenteraad voorzien. Desondanks heeft het College gemeend om op deze besluiten te moeten terug komen. Bijvoorbeeld:

- **maatregel betaald parkeren**

Betaald parkeren is, wat de VVD betreft, bespreekbaar. Maar het voorbeeld van de Kerkhoflaan is slecht gekozen. Tijdens de behandeling van 2010 is hier uitgebreid over gesproken. Om te komen tot een goede dekking van de nieuwe parkeergarages is het wel verstandig om hier grondig naar te kijken.

- **storting van 1 miljoen in de VAR**

Vorig jaar is bij amendement aangenomen, om € 1 miljoen in de VAR te storten. Nu wordt voorgesteld om dit met één jaar uit te stellen, waarom dit amendement toch niet uitvoeren ?

Voorzitter,

Dan de overige programma's met hun bezuinigingen:

Programma 4: Onderwijs en Jeugd

Bezuiniging op onderhoud van scholen is voor de VVD zeker bespreekbaar. Maar alleen als dit slimmer en effectiever gebeurt. Wellicht is er nog voordeel te behalen in het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Maar besparen op achterstallig

onderhoud kan zeker niet de bedoeling zijn. Dat is onaanvaardbaar. Daarmee worden de kosten naar de toekomst verschoven.

Dan de vergroting van de groepsgrootte van peuterspeelzalen. Door Sedna is opgemerkt dat daarmee niet aan de wettelijke regel wordt voldaan. Er moet dan een 2de gediplomeerde kracht worden ingeschakeld. Daarom lijkt ons deze maatregel geen bezuiniging. Het 2de aandachtspunt is of dit ook in de gehele gemeente doorgevoerd kan worden.

Programma 5: Bouwen wonen en milieu

Hierin staat vermeld dat de prestatie indicator voor gerealiseerde nieuwbouwwoningen is gedaald. Van 775 in 2010 en 2011 naar 350 in 2012.

Waarom is de daling nu in de begroting opgenomen ? De daling in de woningmarkt is al meer dan een jaar geleden ingezet en ongewijzigd.

Programma 7: Verkeer en vervoer

In 2009 is een budget beschikbaar gesteld voor de periode 2009 tot en met 2013 van 15 miljoen. 2,5 jaar laten is dit budget met meer dan de helft afgeraamd.

Kan de wethouder aangeven, waarom we dit budget in 2009 hebben opgenomen en nu weer voor 50 % laten vrijvallen?

De bezuinigingen op de Verkeers Regel Installaties: Kan de wethouder het effect aangeven van deze verlaging van de vervangingsinvesteringen ? Gaat het onderhoud omhoog? Zijn nieuwe VRI's sneller? Zorgen ze voor een betere doorstroming? Deze overwegingen wil de VVD graag horen.

Programma 9: Openbaar gebied

Voor de bezuinigingsmaatregel op onderhoud groen hebben we samen met het CDA en PVDA een amendement ingediend

Programma 10: Zorg en Welzijn.

Ook hier hebben we bij de behandeling van de Kadernota 2011 al voldoende gezegd. Wij staan achter de voorgestelde bezuinigingen.

Programma 11:

Hierin wordt een bezuiniging ingeboekt voor het uitlopen van de wachtgeldregeling. Voor 2012 en 2013 is dit correct. Maar betekent dit dat alle zittende wethouders ook na de verkiezing in 2014 ook wethouder blijven? Of zien ze op voorhand af van een wachtgeldregeling? Is in de begroting wel al wachtgeld begroot? Ik hoor hierop graag het antwoord van het college.

Eén opmerking hierbij. In het bezuinigingsboek wordt een bezuiniging gerealiseerd in 2012 van € 63k. Maar in de begroting is deze ingeboekt voor € 83k. Ik hoop niet dat dit de 1ste tegenvaller is van € 20k.

Voorzitter,

Afrondend. De voorgestelde bezuinigingen voor wat betreft WMO en participatie zijn echte keuzes. Voor de overige bezuinigingen is wat de VVD betreft nog steeds sprake van een paar procentjes meer of een paar procentjes minder. Wat rommelen in de marge.

Wij zien daarom reikhalzend uit naar de Kadernota 2012. Want daarin zal hopelijk een herbezinning over de gemeentelijke taken tot uitdrukking komen. We kunnen niet wachten.

Met hopelijk: Minder van de Gemeente, meer van de samenleving. Dat zou wat de VVD betreft een prachtig uitgangspunt zijn voor een fundamentele discussie. Wij hebben tijdens de behandeling van de kadernota 2011 al aangegeven graag over de verzelfstandiging van de sportaccomodaties willen praten. U mag van de VVD in deze discussie een duidelijke inbreng verwachten

Want was het niet Mahatma Gandhi die zei:

“Als je zorg draagt voor de middelen, dan zorgt het doel wel voor zichzelf...”

Dankuwel.